

Raketové vojsko a dělostřelectvo v obraně

Major Josef Falout

Z úkolů, které plní raketové vojsko a dělostřelectvo (dále RVD) svazku v období přechodu do obrany, zaměřím se především na manévr a přesuny.

Obranný boj chápeme jako dočasný druh bojové činnosti, vynucený situací, především převahou sil a prostředků nepřítele, nebo chceme vytvořit příznivější podmínky pro útok na důležitější a výhodnější směr a potřebujeme k tomu soustředit síly a prostředky z méně důležitých úseků fronty.

Budu řešit první případ — méně příznivý, který se vyznačuje těmito zvláštěnostmi:

- nedostatek času na organizaci obrany,
- přímý tlak nepřítele, který má převahu a donutil nás přejít do obrany,
- svazek bojuje s nepřítelem v dotyku a zároveň vytváří obrannou sestavu,
- přechod do obrany bude ve většině případů v málo výhodných terénních podmínkách,
- na tomto směru lze předpokládat zasazení nových sil nepřítele.

Některé požadavky, které klademe na obranu, ovlivní nám manévr a přesuny. Např. aktivnost a odolnost obrany bude vyžadovat ničit už na přístupech k obraně prostředky jaderného napadení (dále PJN), hlavní síly protivníka, dělostřelectvo a další důležité prvky v jeho sestavě. **Bude tedy nutné část RVD předsunout blíže k přednímu okraji a dělostřelectvo, schopné účinně bojovat s tanky umísťovat v takových prostorech, které umožní tento úkol plnit.**

Jedna ze základních povinností všech velitelů je organizovat palebný systém. Musíme respektovat požadavek rozptýlení sil a prostředků, nutnost soustřeďovat palbu maximálního počtu palebných prostředků na důležité směry a úseky obrany, dodržovat zásadu — soustřeďovat jen na dobu nejnutnější. Ne vždy postačí jen manévr palbou, proto bude nutný i pohyb jednotek, i když v menším rozsahu. Chce-li si svazek uchránit nejmohutnější palebný prostředek — oddíl vojskových raket — musí mu umožnit přednostní výběr prostorů bojového rozmístění a tím předcházet jeho zničení. Zabezpečení protizteče nebo případného protiúderu se bez manévru jednotek neobejde. Protitanková záloha jako pohyblivý prvek bude již v době organizace obrany připravovat zásahy (manévr) na připravené čáry. I narůstání odolnosti obrany za boje bude vyžadovat přeskupovat síly podle situace, protože nebudeme mít nadbytek sil a palebných prostředků.

Za těchto předpokladů bude svazek přecházet do obrany zpravidla po částech. Část RVD bude podporovat ještě po určitou dobu útok jednotek, druhá část se bude připravovat pro obranu. To bude klást velké nároky na velení, organizaci a řízení činnosti jednotek.

Zvláštnosti obrany a jejich vliv na bojovou činnost RVD

Svazek bude bránit prostor asi 30X20 km. Vzhledem k nasycenosti technikou a jednotkami bude obtížné vhodně rozmístit RVD a podle potřeby jimi za boje manévrovat. V tomto směru jsou za útoku lepší možnosti.

Přechod do obrany znamená vždy nevýhodu v poměru sil a tedy i palebných prostředků. O to více bude nutné chránit RVD, vytvořit vhodné podmínky pro umístění především oddílů vojenských raket, umožnit i záložní prostor a vhodné komunikace k případnému manévru. U dělostřelectva je to obdobné, jen s menšími nároky na prostory i komunikace.

Z hlediska palebných možností musíme vzít v úvahu, že zpravidla nebude dostatek především jaderné munice, ale ani nadbytek dělostřelecké munice. Proto tím pečlivěji musíme volit cíl i palebný prostředek. Mnohdy to bude vyžadovat i manévr 1—2 dělostřeleckými oddíly a splnit úkol, který normálně mohl splnit oddíl vojenských raket.

RVD svazku jako mohutná palebná síla bude tvořit podstatnou část průzkumné a hlavně pak palebné činnosti nepřítel, což bude vyžadovat často i přesuny jednotky do nového prostoru.

Obranný boj může trvat i delší dobu (několik dní) a dlouhé setrvávání na jednom místě opět ohrožuje existenci těchto jednotek. I z tohoto důvodu bude nutné měnit sestavu.

Komunikační síť nebude vždy příznivá a bude středem zájmu letectva a průzkumu protivníka. Častější budou proto přesuny po horších komunikacích a v noci. K tomu ještě navíc zamoření důležitých uzlů, cest a prostorů.

Průzkum cílů a získávání podkladů pro palebnou činnost RVD budou do určité míry ztíženy, stejně jako kontrola výsledků palebné činnosti.

V obraně jsme vždy v nevýhodě, protože protivník nám vnucuje svoji činnost i naši činnost a ovlivňuje její charakter. Často se nám nepodaří odhalit skutečný záměr protivníka a na základě toho co nejvýhodněji uskupit jednotky. Proto bude docházet ke změnám, přesunům — manévru jednotek.

Činnost RVD svazku

RVD bude plnit současně dva úkoly — podporovat boj a přecházet do obrany. Hlavním úkolem je nepřetržitě palebné zabezpečení bojové činnosti jednotek svazku. Tato zásada musí prolínat všemi stupni velení až štábu NRVD svazku nebo divizní či plukovní dělostřelecké skupiny a nakonec i u oddílů. Nelze předpokládat, že pro organizaci obrany nastane přestávka v boji a že budeme moci v klidu připravovat obranu celého svazku. Naopak, nepřítel bude vždy vyvíjet velmi aktivní palebnou činnost a stupňovat ji až do doby zteče naší obrany. Oproti dřívějším způsobům, kdy přípravy trvaly delší dobu a útoku předcházely zdánlivý klid zbraní, bude dnes činnost nepřetržitá s narůstající nebo někdy klesající intenzitou palby. Jak tento úkol budeme řešit? Zkušenosti ukazují, že část štábu NRVD svazku bude řešit tento úkol a druhá část štábu bude připravovat obranu. Kdo bude ve které skupině, je otázkou místních zvyklostí a praxe, zkušeností pracovníků štábu. Obě skupiny pracují v součinnosti. Počet jednotek RVD, které budou plnit úkol bude záviset na konkrétní situaci nepřítel, vlastních jednotek a čase, který budeme mít k dispozici. Dosavadní

zkušenosti ukazují, že nebudeme mít možnost uvést do pohybu více než $\frac{1}{3}$ dělostřelectva. Důležité bude vystihnout situaci a směle se rozhodnout s přihlédnutím na potřeby hlavního období bojové činnosti, tj. příchod hlavních sil protivníka na dostřel hlavních palebných prostředků. Opatrné přemísťování jednotek po oddílech by nám nemuselo zabezpečit vhodné rozmístění a připravenost RVD k boji jako celku. Svazek bude mít podle dosavadních zásad pro posílení a zvyklostí ve své sestavě 6—8 oddílů, PTZ svazku, oddíl vojskových raket. Budeme-li opatrně přemísťovat, pak časově neuspějeme. Oddíl vojskových raket budeme schopni přemístit zpravidla po bateriích do nového prostoru a postupně připravit i záložní prostor bojového rozmístění, jinak tomu bude u dělostřelectva, kde musíme brát v úvahu tyto okolnosti:

- část dělostřelectva bude napadena palbou nebo zamořením prostoru a to bude vyžadovat změnu bojové sestavy. Velmi často dojde k tomu, že některý oddíl bude muset spojit manévry s obnovením bojeschopnosti i třeba průchodem místem speciální očisty svazku;

- musíme zabezpečit využití maximálního dostřelu dělostřelectva a nově přicházející jednotky nepříteli napadnout na přístupech k obraně. To bude vyžadovat předsunout část dělostřelectva do palebných postavení blíže přednímu okraji;

- prozrazení dosavadní sestavy dělostřelectva povede k tomu, že protivník využije všech možností, aby umlčoval a ničil dělostřelectvo i oddíl vojskových raket zvlášť;

- v některých situacích se nevyhneme změně uskupení v tom smyslu, že svazek bude přebírat do své podřízenosti oddíl více oddílů od pluků. Jindy zase mu budou odebrány posilové prostředky, i když to pro tuto situaci nebude typické.

Pořadí manévru bude asi takové; nejprve napadené jednotky, téměř současně anebo krátce na to jednotky, které budeme předsunovat a pak ostatní dělostřelectvo. Přitom dodržíme zásadu nezávislého manévru oddílů vojskových raket. Po ukončení přeskupení, zpravidla už krátce před zahájením útoku i v průběhu obranného boje, je nutné připravit záložní palebná postavení pro případný manévry. Tuto otázku po dílčím prostorovém usměrnění (svazkem) musí řešit skupina a oddíly samostatně. Je-li v pásmu svazku plánována protipříprava, vyplynou z toho další úkoly, jako soustředění dělostřelectva, přibrání dalších palebných prostředků z druhých sledů a záloh, nebo i tanků ke střelbě ze zakrytého palebného postavení. Mám za to, že plánování protipřípravy nebude však pro tuto situaci typické.

Podle dosavadních zkušeností potřebuje pluk v prvním sledu k přeskupení sestavy pro obranu asi 4 hodiny, podle vzdálenosti k čáře, kterou má zaujmout. Za tuto dobu musí zaujmout sestavu i oddíl vojskových raket a větší část dělostřelectva. Uvedu některé orientační normy pro výpočty času.

Oddíl vojskových raket přemísťujeme do nového prostoru po bateriích.

Přesun na vzdálenost 10 km 40 minut.

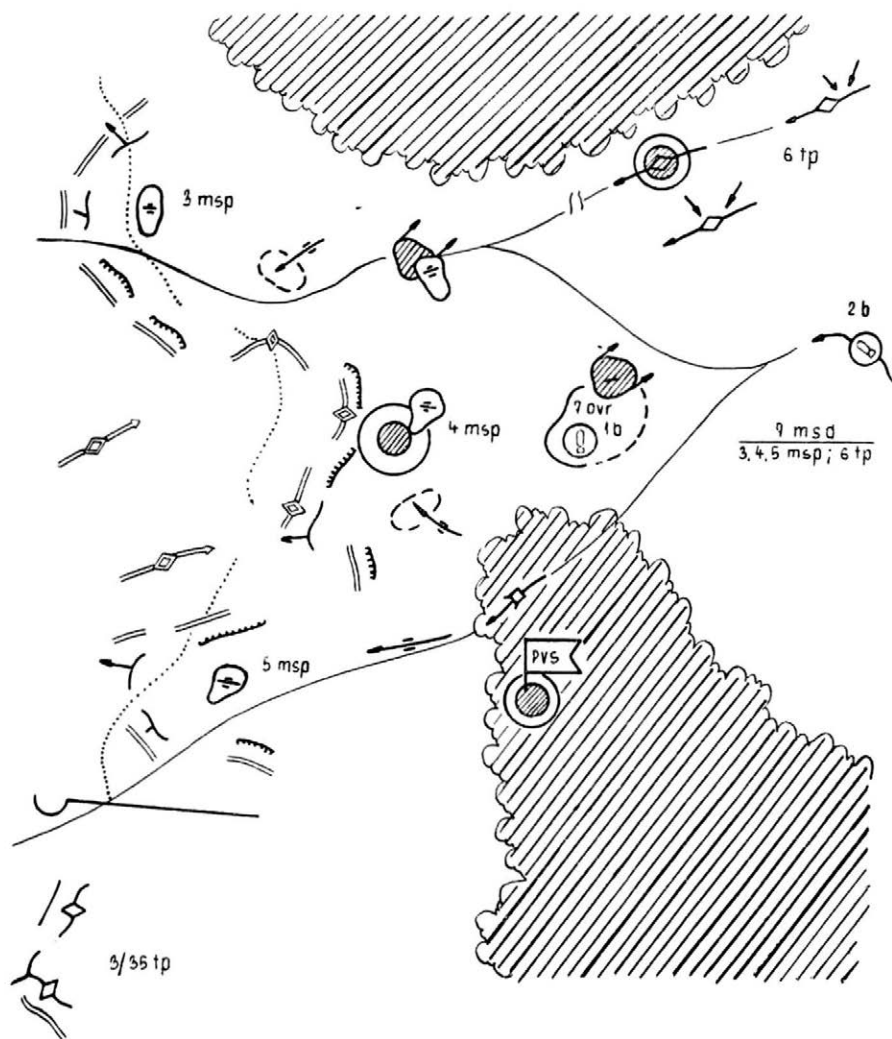
Příprava k boji a dosažení pohotovosti ... 30 až 40 minut.

Celkem 1 baterie 70—80 minut za předpokladu, že průzkum probíhá s mírným předstihem před jednotkou.

Druhá baterie obdobně. Oddíl celkem 140—160 minut, s malou časovou zálohou 3 hodiny. Má-li oddíl rakety, je neustále schopen jednou baterií plnit

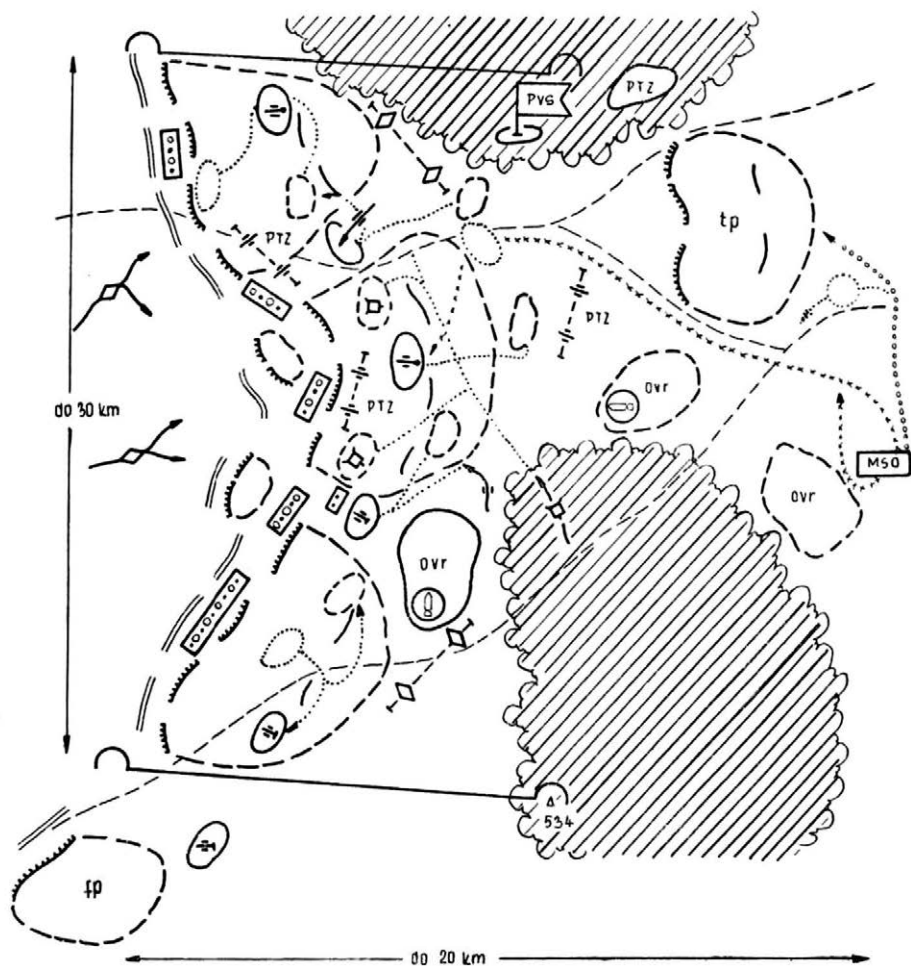
SITUACE SYAZKU PŘED PŘECHODEM DO OBRANY
/ VARIANTA /

PŘÍLOHA 1

SCHEMA OBRANY SVAZKU
/ VARIANTA /

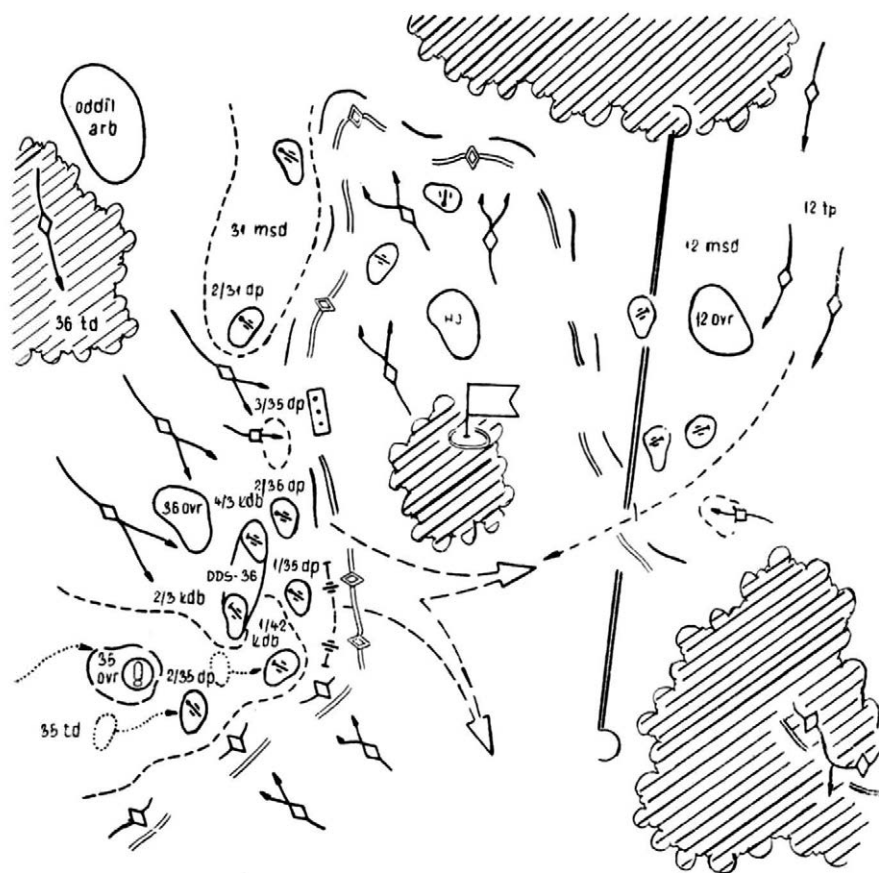
PŘÍLOHA 2

SCHEMA PROTIUDERNĚHO USKUPENÍ

/VARIANTA/

PŘÍLOHA 5

- Poznámka .
- dělostřelectvo 36 td bude předsunuto
 - část dělostřelectva 35 td má za úkol zúčastnit se zabezpečení zasedání a musí provést částečný manévr
 - 12 tp zabezpečuje svazek dělostřelectvem jak je znázorněno

úkoly. Může nastat situace, vyžadující uskutečnit úder oběma bateriemi současně, jednou z nového a jednou ze starého prostoru. I v tomto případě je možno do 4 hodin uspět.

Dělostřelecké oddíly: Při pochodové rychlosti 20 km za hodinu a průměrné délce přesunu na 6—7 km dostaneme tyto údaje:

Opuštění bojové sestavy oddílu	10 minut.
Přesun na vzdálenost 6 km	20 minut.
Zaujetí palebného postavení a dosažení pohotovosti k palbě	30 minut.
Celkem oddíl	1 hodinu.

S určitou časovou zálohou bychom do 4 hodin uspěli se všemi oddíly. Ovšem přistupují tu ještě určitá fakta — potřeba obnovit bojeschopnost na MSO, přechod do podřízenosti jiné jednotky a seznámení se se situací, úkoly apod., což potřebný čas u jednotlivých oddílů poněkud prodlouží. Jako čelek je RVD schopno při respektování zásady jednoduchosti a po včasném vydání úkolu v této době uspět. Průzkumy bojových sestav musí ovšem mít určitý časový předstih.

V obraně je velmi důležitá otázka prostorů. Je to z několika důvodů. Jaderné zbraně umožňují ničit vojska na značně větších prostorech. Každé jejich nakupení je vhodným cílem pro jaderný úder. Proto bude nutné pečlivě volit prostory podle důležitosti prostředků, nepřipustit nakupení jednotek, promyslet a splánovat potřebný manévry.

Neméně složitá je otázka komunikací. Většina jednotek bude muset využívat polních a lesních cest a jízdy terénem. Tato zásada není dosud u našich jednotek vžita. Nedostatek vhodných komunikací způsobí mnohdy nutnost manévru jednotek podle vlastní potřeby. Půjde o protitankovou zálohu, druhý sled, ostatní zálohy, ale i oddíl vojskových raket a část dělostřelectva. Proto volba komunikací a jejich vyhrazení určitým jednotkám budou jednou z otázek, kterou bude muset štáb RVD svazku řešit ve spolupráci s vševojskovým štábem.

Činnost RVD v obranném boji

Boj všech jednotek, tedy i RVD, bude do značné míry záviset na čase, který jsme měli k dispozici pro organizaci a přípravu obrany. Uvedu možnou činnost RVD v obranném boji za předpokladu, že v čase, který jsme měli na přípravu obrany, se nám podařilo uskupit jednotky a většinu palebných prostředků, skloubit palebný systém zbraní a zásahem velitele armády i vlastními prostředky zdržet protivníka a tím vytvořit přijatelné podmínky pro obranný boj.

V činnosti štábu NRVD svazku bude důležité splánovat zabezpečení protiztečí nebo případného protiúderu, který může být uskutečněn v pásmu svazku. Svazek bude mít ve své podřízenosti oddíl vojskových raket. Půjde o přípravu návrhů na jeho použití a druh úderu na cíl, na který je z hlediska svazku nejvhodnější jej použít. Po schválení velitelem svazku se štáb stává výkonným orgánem, tj. že musí tento úkol oddílu navelet palebným rozkazem. Štáb zpřesňuje souřadnice cíle (je-li to nutné), a zjišťuje výsledek úderu. K tomu má dnes možnost použít jen přidělené vzlety průzkumného letectva, někdy průzkumnou skupinu nebo za výjimečně příznivých podmínek vlastní vrtulník.

Operační umění a taktika

Velení divizní dělostřelecké skupině bude se omezovat prakticky jen na určení konkrétních cílů, které má skupina umlčet, kdy a s jakou normou a na udání jejich souřadnic (bude-li to možné). Ostatní musí si zpracovat štáb skupiny za řízení velitele skupiny. DDS je dostatečně zkušený a vycvičený útvar, proto musí aktivněji a iniciativněji zasahovat do průběhu boje než je tomu dosud a nespolehat jen na to, co bude naveleno, ale vyvíjet úsilí k získání zpráv a navrhnout opatření.

Obdobně se bude vyvíjet činnost protitankové zálohy, která bude mít připraveno několik čar a podle vývoje boje bude zasazena na plánovanou nebo i neplánovanou čáru. Ostatní bojovou činnost musí řídit její velitel a štáb.

Zbývajícimu dělostřelectvu, které je přiděleno plukům, nebude NRVD svazku velet, ale jen v určitých fázích může dojít k dočasné centralizaci palby všeho dělostřelectva na uskupení, jednotky a palebné prostředky ve prospěch celého svazku.

Zabezpečení protizteče nebo případného protiúderu

Zabezpečení plánuje pro jednotlivé směry štáb svazku a předává jednotkám úkoly. V této činnosti není celkem zvláštností až na způsob soustředění jednotek a vytvoření předpokladů palebného zabezpečení. Až dosud jsme soustřeďovali jednotky do vymezeného prostoru, zaujímalí bojovou sestavu a po palebném zabezpečení jednotky zahajovali protizteč. Dnes budeme využívat stávajících bojových sestav jednotlivých palebných prostředků, soustřeďovat palebné prostředky jen na nejnútnejší dobu těsně před zahájením palebné činnosti a v tomto období umlčovat nebo ničit prostředky jaderného napadení nepřítele. Proč tomu tak bude? Především se nevyhneme přeskupení určitých jednotek z důvodů dostřelu a možnosti vést palbu. Kromě toho nedodržíme vždy dostatečně vzdálenosti mezi jednotkami jako to požadují řády — na vzdálenost účinku střední ráže, protože terén nám to nedovolí. V časových kalkulacích budeme vycházet z doby, kdy má být zahájena palebná činnost a zpětně vypočteme dobu, kdy přesuneme jednotky do připravených prostorů, aby se stačily připravit k palbě. Manévr dělostřelectva musíme co nejvíce utajit. Oddíl vojskových raket splní úkol zpravidla ze stávajícího prostoru.

Příklad časové kalkulace:

Protizteč vyrazí v 16.30 hodin.

Délku palebného přepadu, který bude předcházet, plánujeme na 10 minut 16.20 h.

Příprava k palbě vyžaduje 30 minut 15.50 h.

Přesun oddílu na vzdálenost 5 km k získávání dostřelu trvá 15 minut.

Malá časová záloha 10 minut.

Celkem bude třeba, aby oddíl zahájil přesun do nové bojové sestavy v 15.25 hodin.

Palebné zabezpečení bude mít nejčastěji formu palebného přepadu, který přejde v palebnou podporu palbami baterií a oddílů na vyžádání. Oddíl vojskových raket uskuteční jaderný úder zpravidla (ne vždy) na zahájení palebného přepadu na nejdůležitější cíl. Někdy nebude jaderný úder v této době nutný. Úderů nemáme tolik, aby bylo možno počítat ihned s dalším. Možná situace uskupení a manévru je uvedena v **příloze 3**.